

DETEKTORY KOVŮ

JAKO SOUČÁST ARCHEOLOGICKÉHO VÝZKUMU NPÚ

Detektory kovů jsou dnes intenzivně využívány drtivou většinou archeologických pracovišť na území České republiky. Také archeologická pracoviště NPÚ využívají dnes detektory kovů prakticky při jakékoliv terénní výzkumné činnosti – při systematickém, preventivním i záchranném výzkumu. Detektorové prospekce tzv. neohrazených lokalit, které jsou ve skutečnosti akutně silně ohroženy nelegálními detektorovými průzkumy, jsou jednoznačně moderním trendem vědecké archeologie. Bohatá spektra kovových nálezů umožňují rychlé a efektivní poznávání vybraných lokalit, a to jak z hlediska chronologie, archeologické typologie, ale i vytváření obecných interpretačních modelů. Průzkumy s detektory kovů je možné vnímat jako nástroj jen minimálně invazivní archeologické prospekce, při níž lze v předem nastaveném schématu systematicky zkoumat lokality různých velikostí i typů ze všech metalických etap minulosti.

Detektorové průzkumy jako efektivní forma archeologické povrchové prospekce jsou v posledních letech využívány při výzkumech v zalesněném prostředí, zejména při archeologických výzkumech hradů a jejich předpolí či obléhacích táborů. Mezi takové archeologické výzkumy patří například výzkum Nového Hradu u Kunratic, který vedl J. Podliska z NPÚ, ÚOP Praha či Konopiště – výzkum Mgr. J. Kypty z NPÚ, ÚOP ve středních Čechách. V zalesněném prostoru také probíhala archeologická prospekce s využitím detektoru kovů v Libereckém kraji v místech válečných konfliktů v druhé polovině 18. století, konkrétně z války o bavorské dědictví, tzv. bramborové války. Publikace se dočkala i mimořádně cenný nález pokladu převážně zlatých mincí z 16. a 17. století ze dna Zámeckého rybníku ve Frýdlantu, který byl objeven při archeologickém výzkumu, který prováděla Mgr. Renata Tišerová z archeologického pracoviště NPÚ, ÚOP v Liberci.

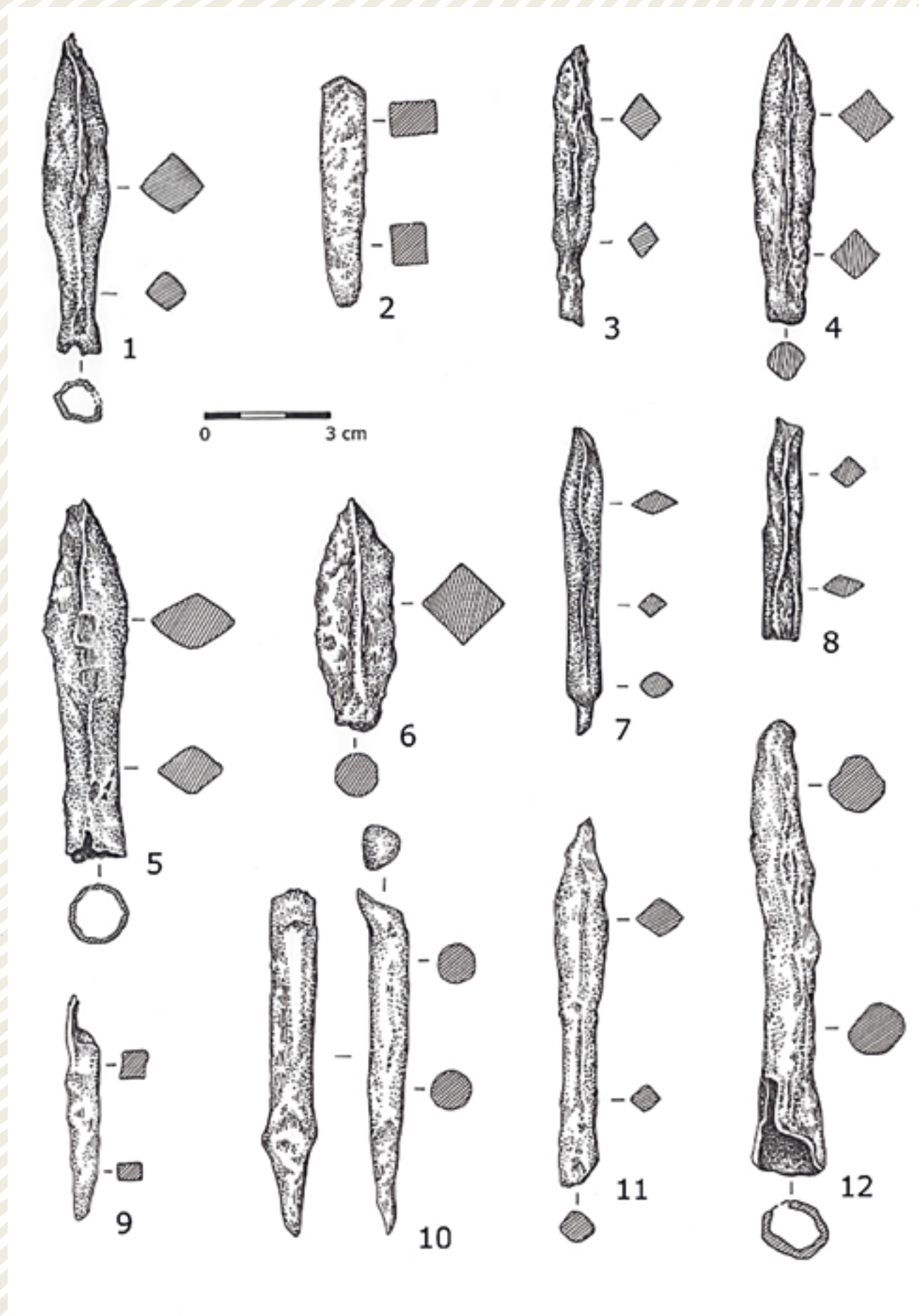
Jedinečnou metodou nedestruktivního výzkumu se ukazuje využití detektorů kovů při archeologických výzkumech polních ploch, kde se zachycují artefakty rozptýlené v ornici, aniž by bylo zasahováno do intaktních hlouběji položených archeologických situací. K ničení archeologického materiálu a archeologických situací na polích vysokou měrou přispívá, vedle činnosti nelegálních detektorářů, i používání těžké zemědělské techniky, což se ukazuje i při výsledcích archeologických výzkumů NPÚ, např. archeologická prospekce polí v areálu středověké bitvy u Lipan – jedná se o dlouhodobý projekt NPÚ, GmŘ pod vedením Mgr. L. Militká.

Zlatá a stříbrná mince z 16. a 17. století, které byly součástí depotu nalezeného při archeologickém výzkumu Zámeckého rybníku ve Frýdlantu (archeologický výzkum R. Tišerové z NPÚ, ÚOP v Liberci)

Výběr archeologických nálezů souvisejících s dobýváním Nového hradu u Kunratic husitskými vojsky v roce 1421 (archeologický výzkum J. Podlisky z NPÚ, ÚOP Praha)

Výběr militárií ze středověkého bojiště u Lipan

Výběr militárií ze středověkého bojiště u Lipan

Archeologický výzkum středověkého bojiště u Lipan (vedoucí Mgr. Lenka Militká z NPÚ, GmŘ)

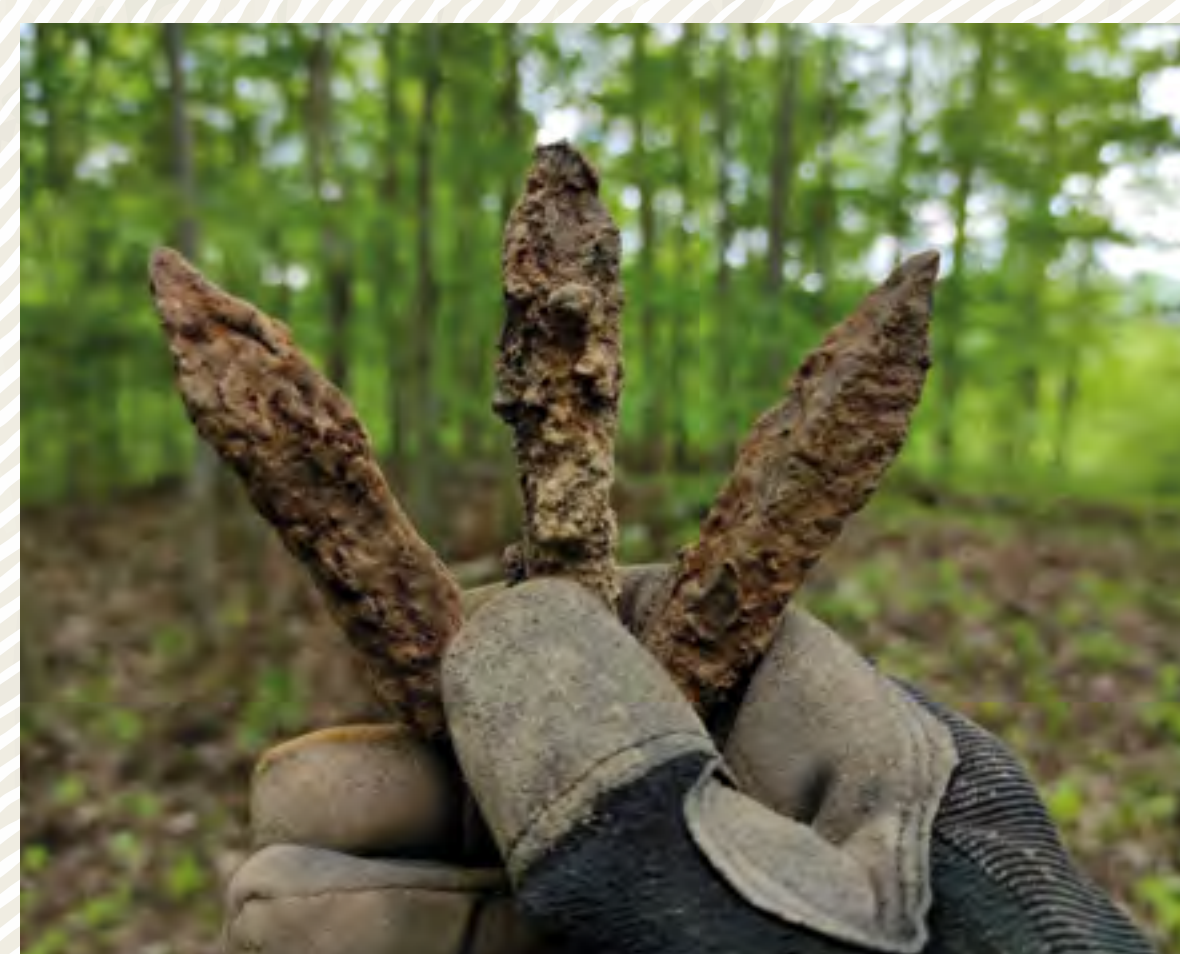
Archeologický nález torza keramické nádoby se zlatou mincí, který byl učiněn při detektorové prospekci Zámeckého rybníku ve Frýdlantu (archeologický výzkum R. Tišerové z NPÚ, ÚOP v Liberci)

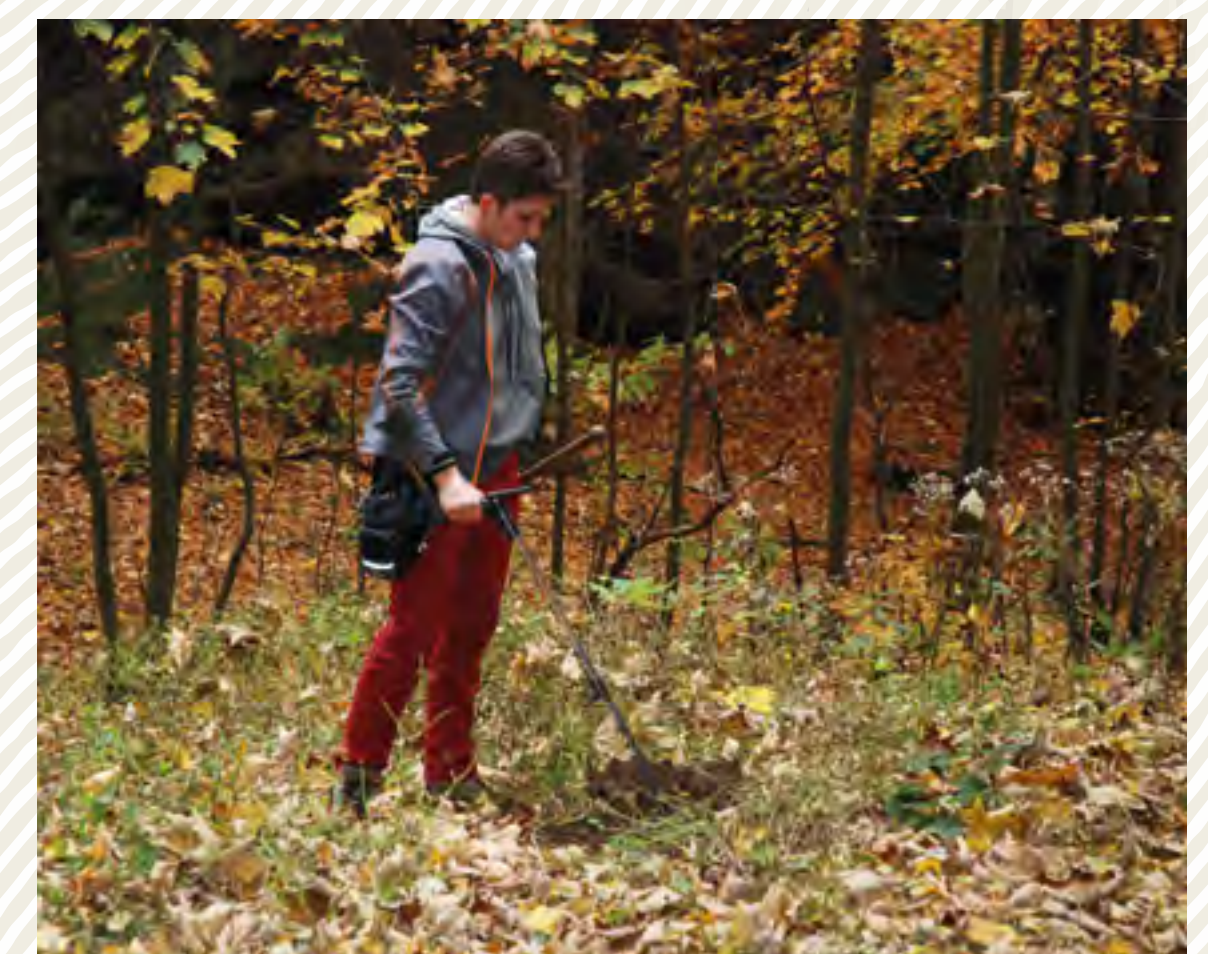
Lipany. Nález zlomků bronzového srpů

Lipany. Nález antoniniánu římského císaře Galliena (253–268)

Zbořený Kostelec. Nález střel do kuše (výzkum NPÚ, ÚOP středních Čech, vedoucí J. Kypta)

Mgr. Renata Tišerová (NPÚ, ÚOP v Liberci) při archeologickém průzkumu pomocí detektoru kovů, který probíhal v rámci projektu Válečné konflikty v krajíně Liberecka v období druhé poloviny 18. století

Autor: Mgr. Lenka Militká